

Felszíni vízkészleteink mennyiségi változásainak forgatókönyvei

Előadó: Láng István

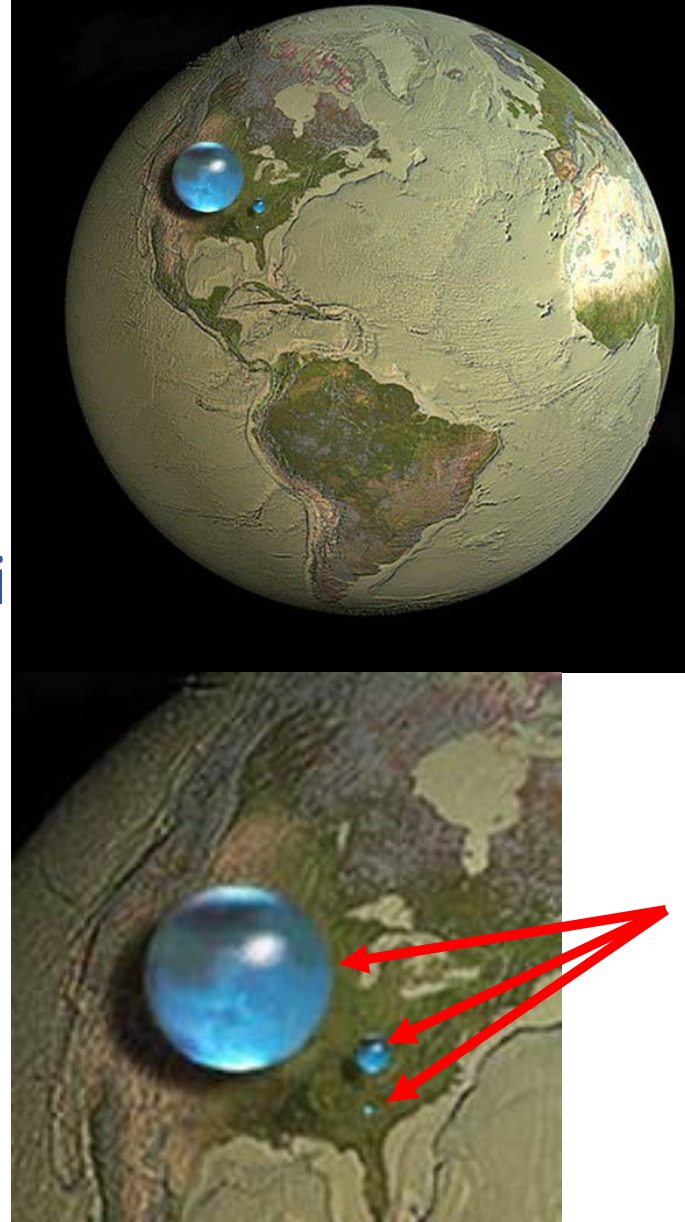
Dátum: 2018.09.27

Helyszín: NKE

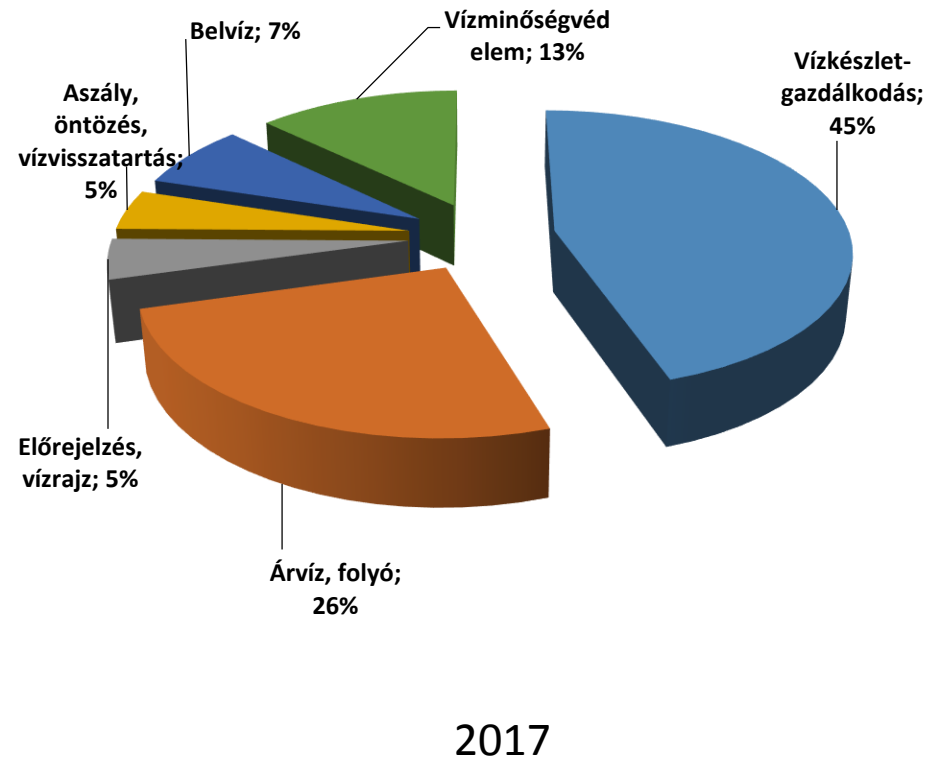
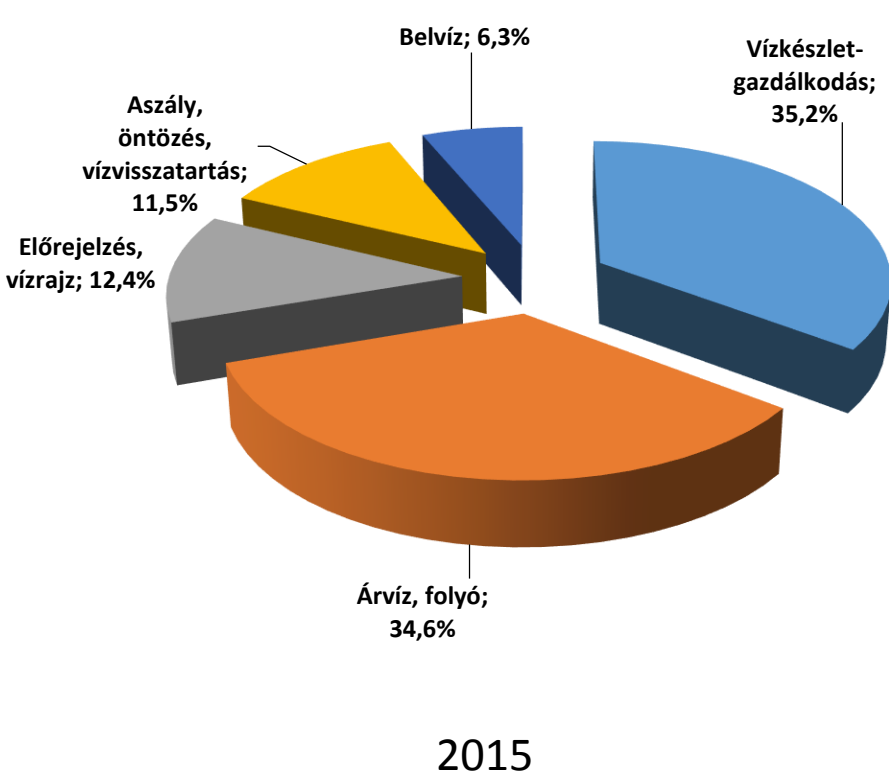

Az elérhető vízkészletek tendenciái

- Folyóink vízkészletei
- Síkvidéki területek vízkészletei
- Dombvidéki területek vízkészletei
- Települések vízkészletei (csapadékvíz kezelése)

A kutatási szándékok aránya a hagyományos szakterületek között

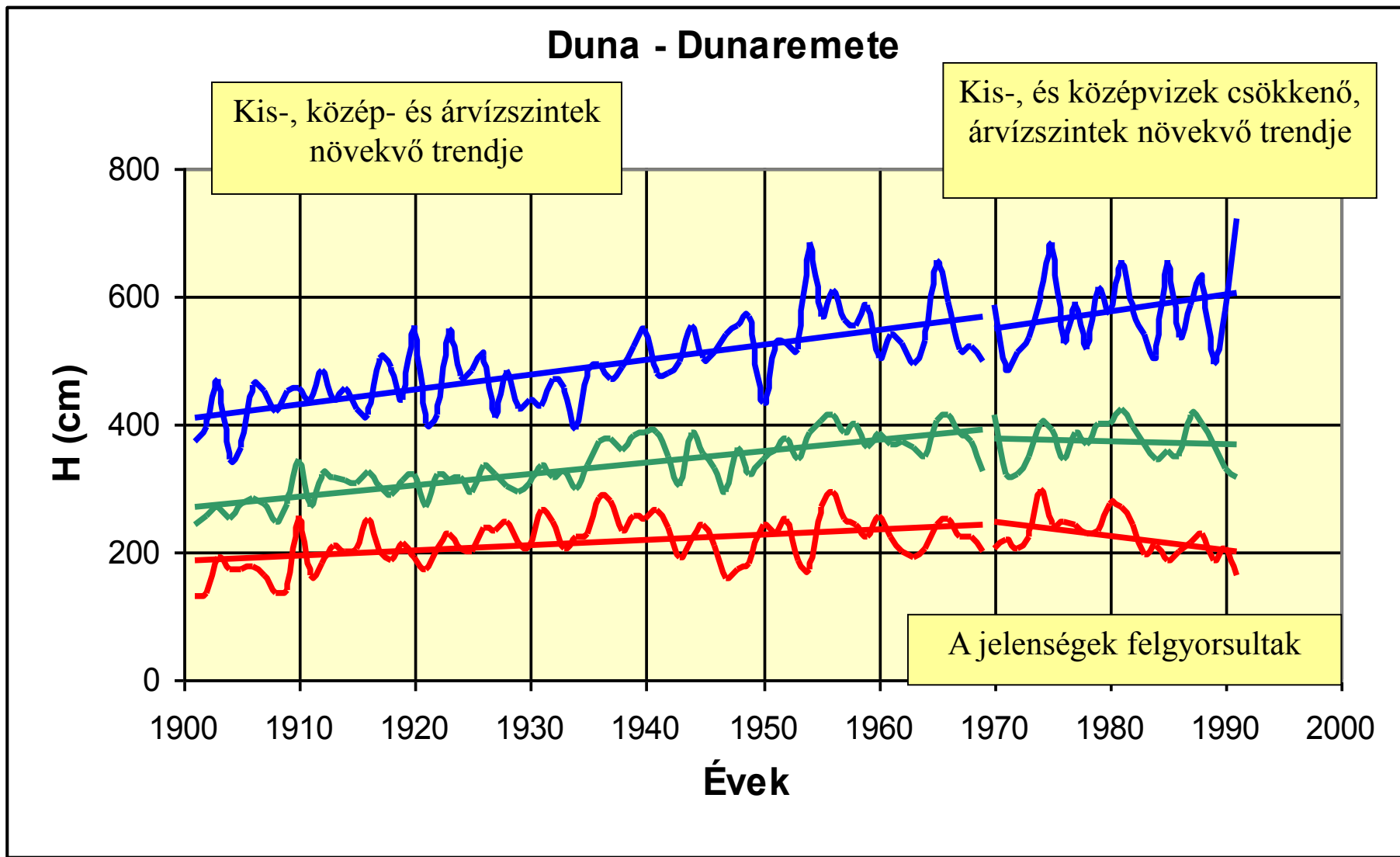

Folyóink vízkészletei – problémák

- Szélsőséges vízjárás
- Felső beavatkozások hatása (erőművek, új védművek)
- Szabad medrek kedvezőtlen változásai

Vízszint-tendenciák Dunaremete térségében

Árvíz (NV)

Középvíz (KÖV)

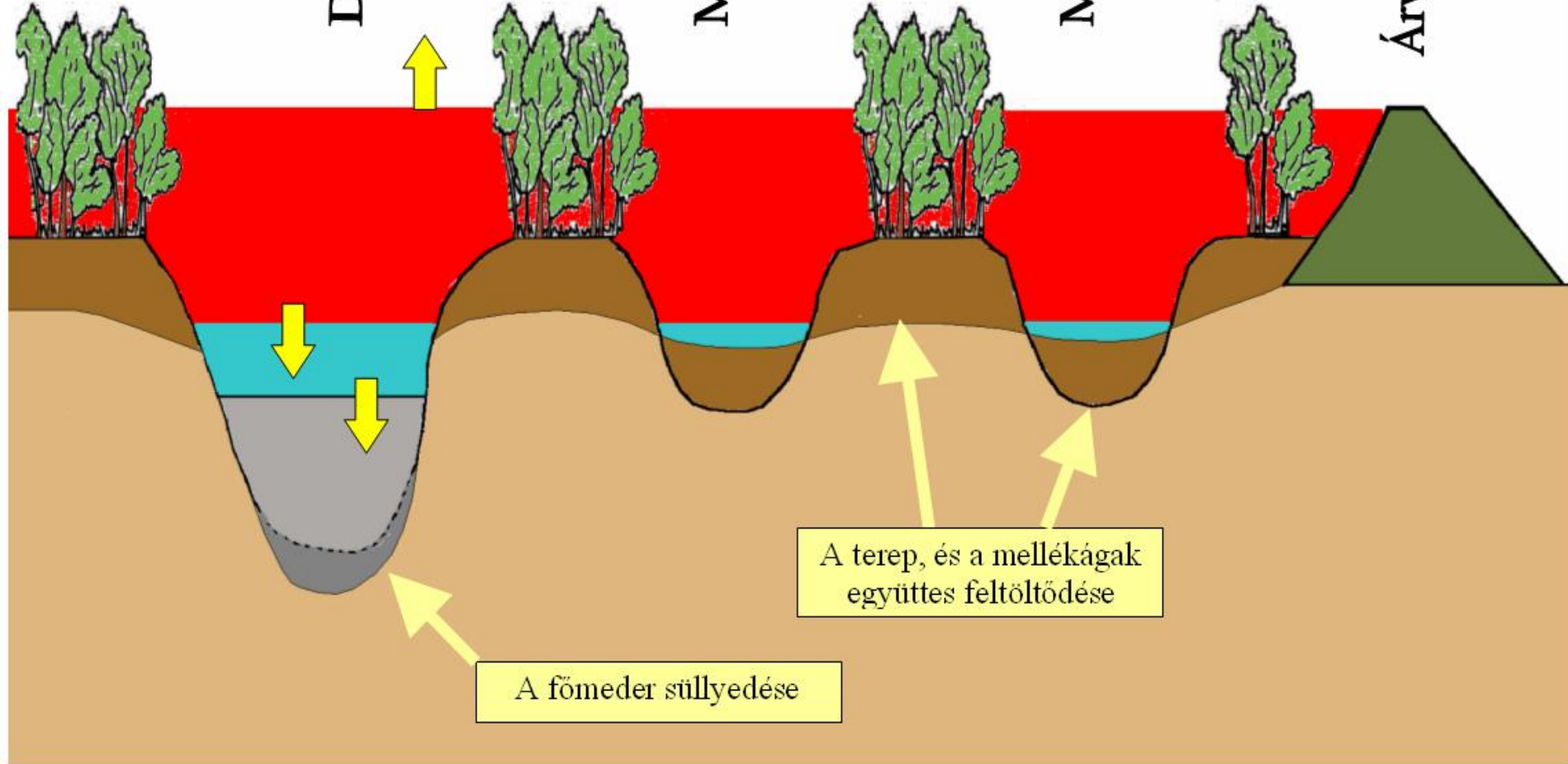
Kisvíz (KV)

Duna, főág

Mellékág

Mellékág

Árvízvédelmi töltés

A terep, és a mellékágak
együttes feltöltődése

A főmeder süllyedése

Az utóbbi 40 év drasztikus változásai

KÖVETKEZMÉNYEK:

Növekvő árvízszintek

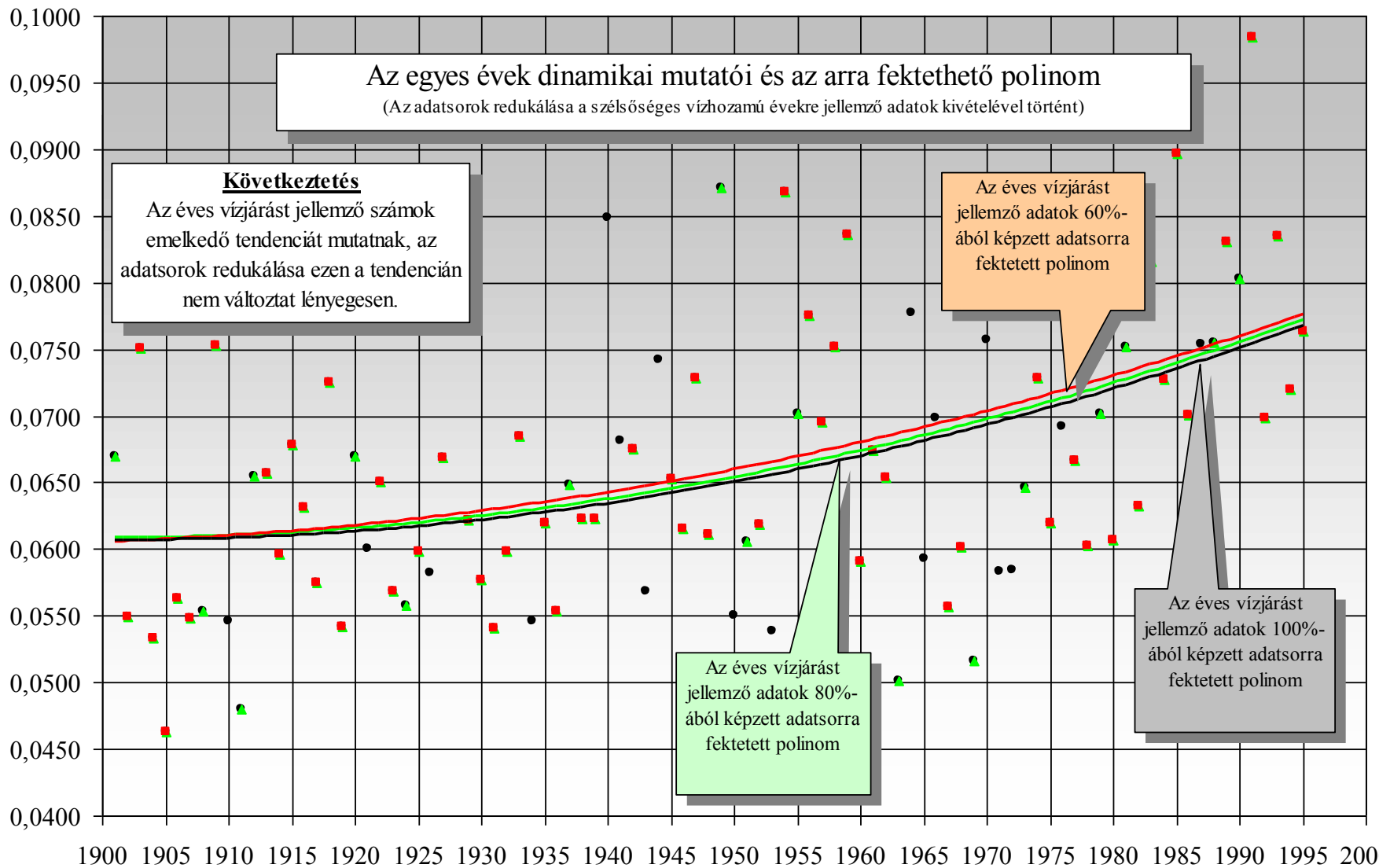
Csökkenő biztonság

Kiszámíthatatlan gazdasági környezet

Fenntarthatatlan helyzet

A vízjárás dinamikájának változása

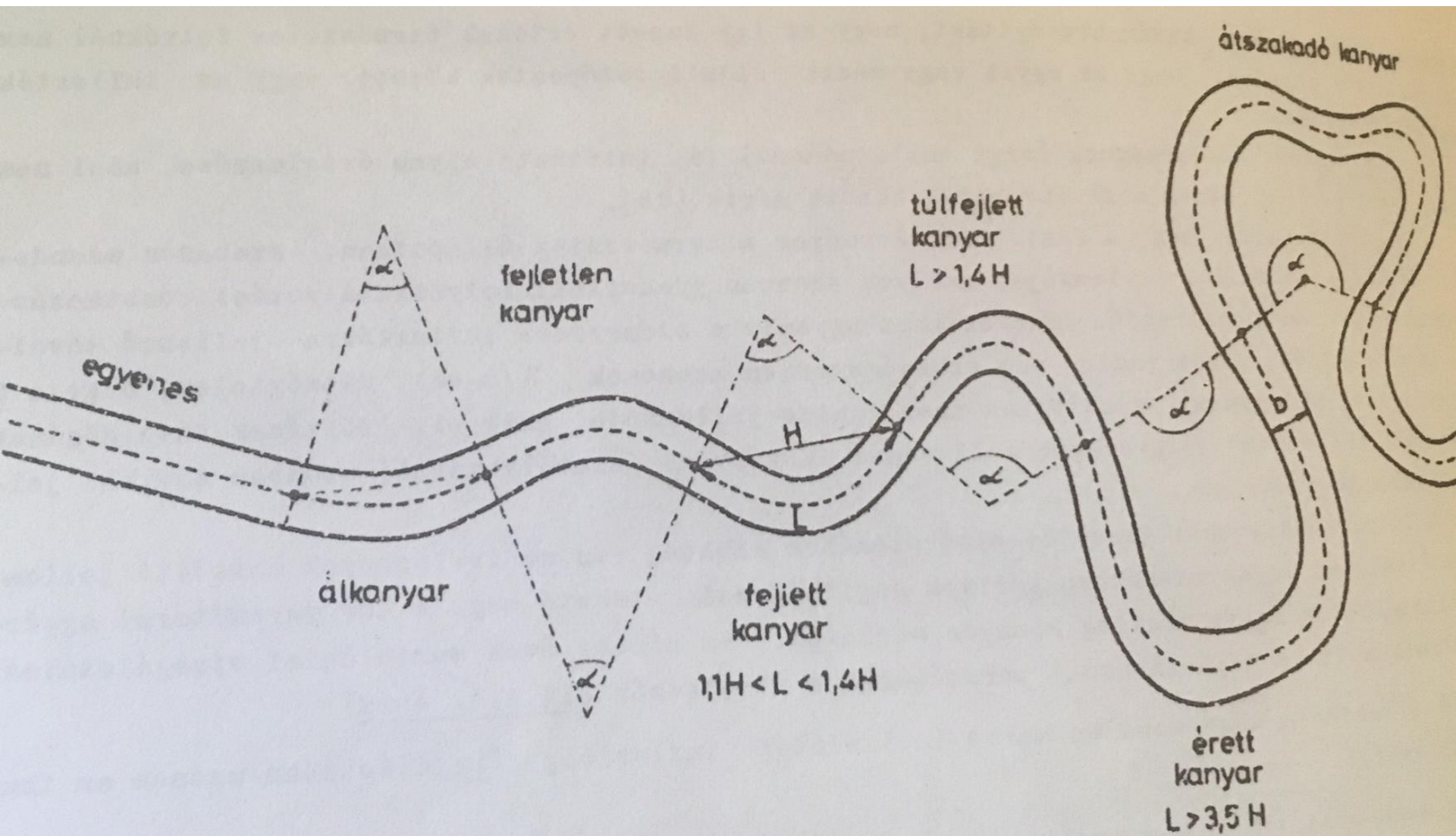

Folyóink vízkészletei – megoldások

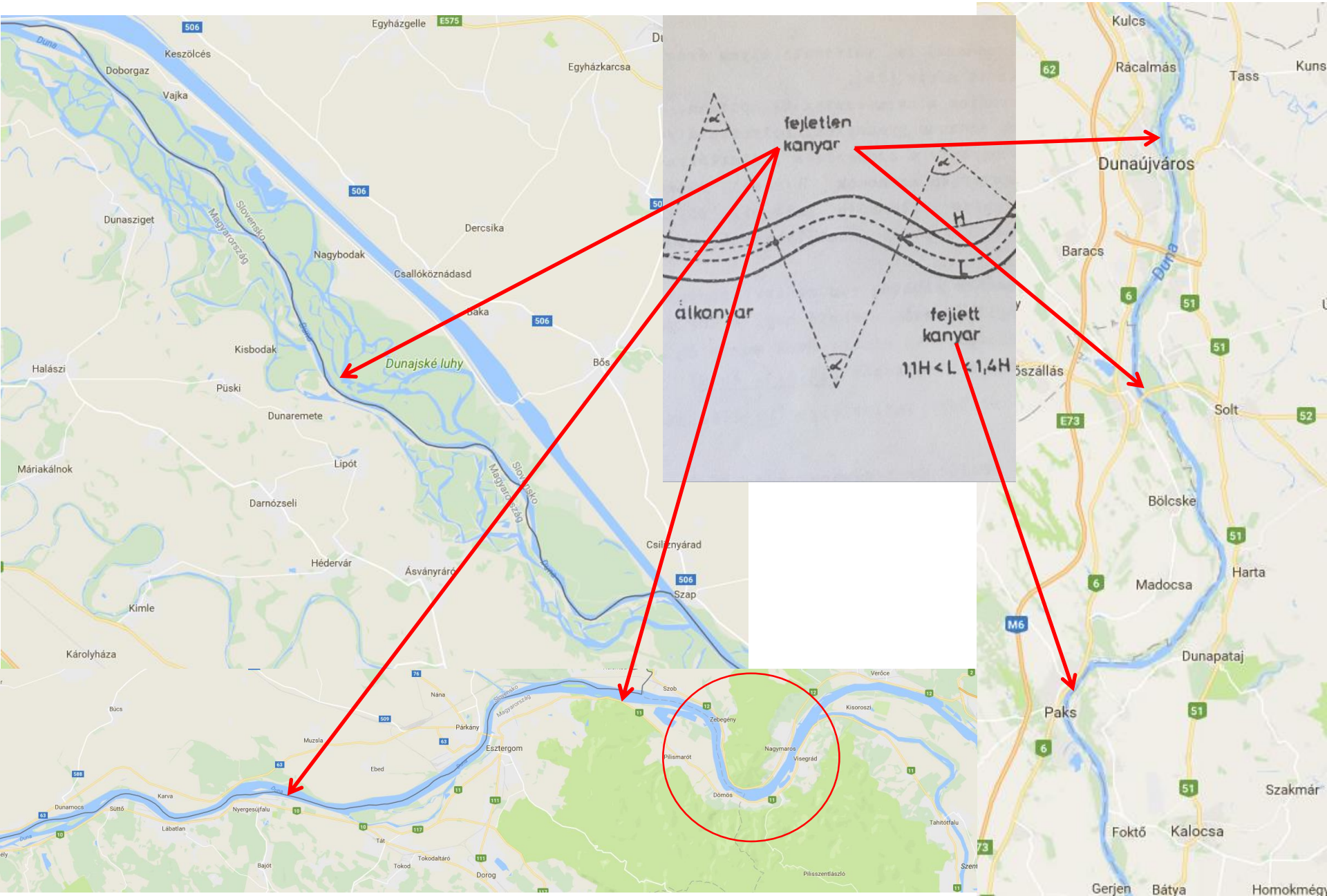
- Tározókéesség növelése
- Vízsintemelés
- Mederstabilizálás (nagyvízi meder, kisvízi meder)

A folyókanyarok jellemzése

Folyóink - Duna

Jelenlegi folyamat (nem status quo) elemzése

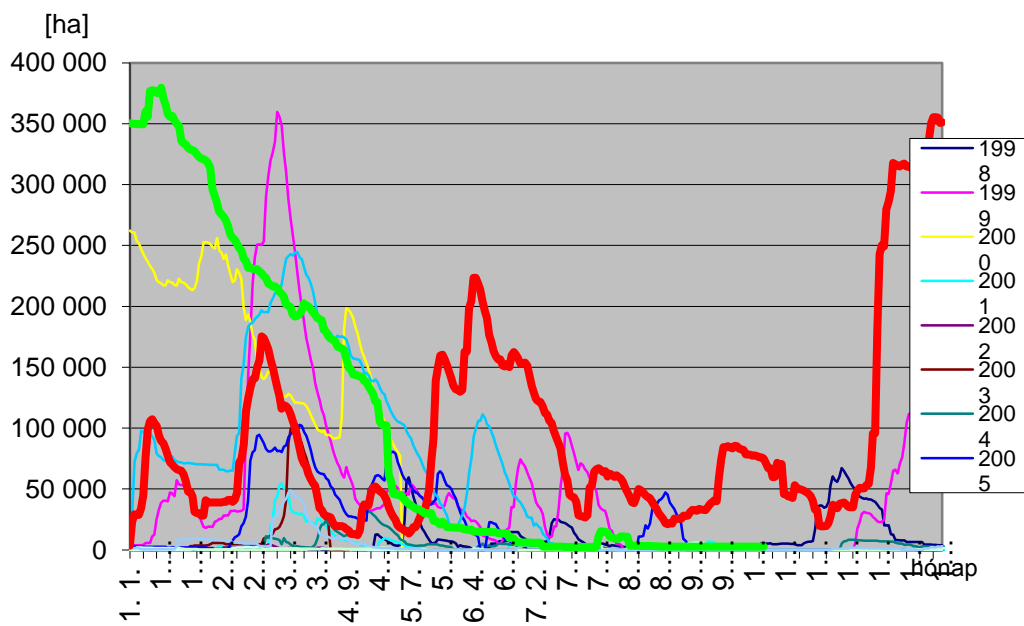
	Előnye	Hátránya	Kompenzálás	Finanszírozás
Hajózás		Hajózási korlátok, drága fenntartás, kiszámíthatatlanság	Állandó kotrás és szabályozás	Költségvetés
Mezőgazdaság		Az öntözési lehetőségek csökkenése, a talajvízszint csökkenése	Szivattyús vízkivételek kialakítása (talaj és felszíni vízből)	Árnövelés (versenyképesség csökkenés), és/vagy költségvetés
Ivóvízkészlet		A kitermelhető készlet csökkenése	A kitermelés növekvő költségeinek kompenzálása	Árnövelés és/vagy költségvetés
Vízenergia		Nincs hasznosítható vízszintkülönbség	-	-
Természetvédelem	A főmedernek, mint dinamikus élettérnek a fennmaradása	A mellékágrendszerek elsorvadása	Szivattyús vízpótlások, vízviasztartások duzzasztással.	Költségvetés
Vízkárelhárítás		A főmeder vízszállító képességének csökkenése	A főmeder állandó tisztítása, kotrása	Költségvetés
Idegenforgalom	Változatosabb ökoturizmus a főmederben	A vízre alapuló szolgáltatások csökkenése, a tevékenység a főág irányába zsugorodik, kiszámíthatatlanság		Árnövelés (versenyképesség csökkenés), és/vagy költségvetés

Vízszintemelés elemzése

	Előnye	Hátránya	Kompenzálás	Finanszírozás
Hajózás	Kiegyensúlyozott hajóút, gyorsabb szállítás, a kitézési költségek csökkennek	Zsilipelési költség jelentkezik, de ennek mértéke elenyésző		Megtakarítás
Mezőgazdaság	Gravitációs vízellátás			Árcsökkenés (versenyképesség növelés), és/vagy visszafinanszírozás
Ivóvízkészlet	A kitermelhető készlet állandósul	Kezelní kell a kolmatációt, ha kialakul	Kolmatáció kezelése	Árcsökkenés és/vagy visszafinanszírozás a bevételből
Vízenergia	Van hasznosítható vízszintkülönbség		-	Bevétel és/vagy visszafinanszírozás az egyéb tevékenységekre
Természetvédelem	A mellékágrendszerek gravitációs, állandósítható vízpótlása	A főmedernek, mint dinamikus élettérnek a részbeni átalakulása	Hallépcsók építése, szabad mederszakaszok fenntartása, dinamikus vízjárás az üzemelés rovására	Költségvetés, vagy a visszafinanszírozás felhasználása
Vízkárelhárítás	A főmeder vízszállító-képességét lényegesen olcsóbb fenntartani			megtakarítás
Idegenforgalom	A vízre alapuló szolgáltatások növekedése, a tevékenység kiterjeszhető, kiszámíthatóság	Állandósult környezet a főmederben	Kikötőfejlesztés	Árcsökkenés (versenyképesség növelés), és/vagy visszafinanszírozás

Síkvidéki vízkészletek - problémák:

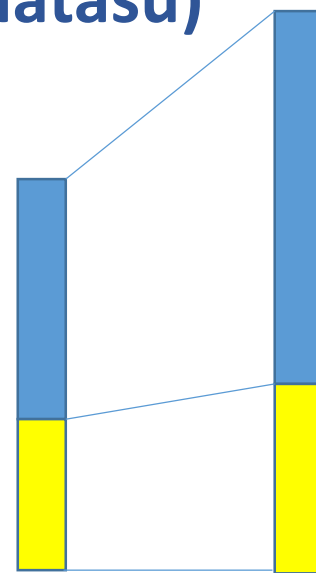
- **Belvíz - Aszály**
- **Az intenzív jelenségekkel a területről eltávozó vízhozam is nő**
- **A felszíni tározásnak jelentős korlátai vannak**

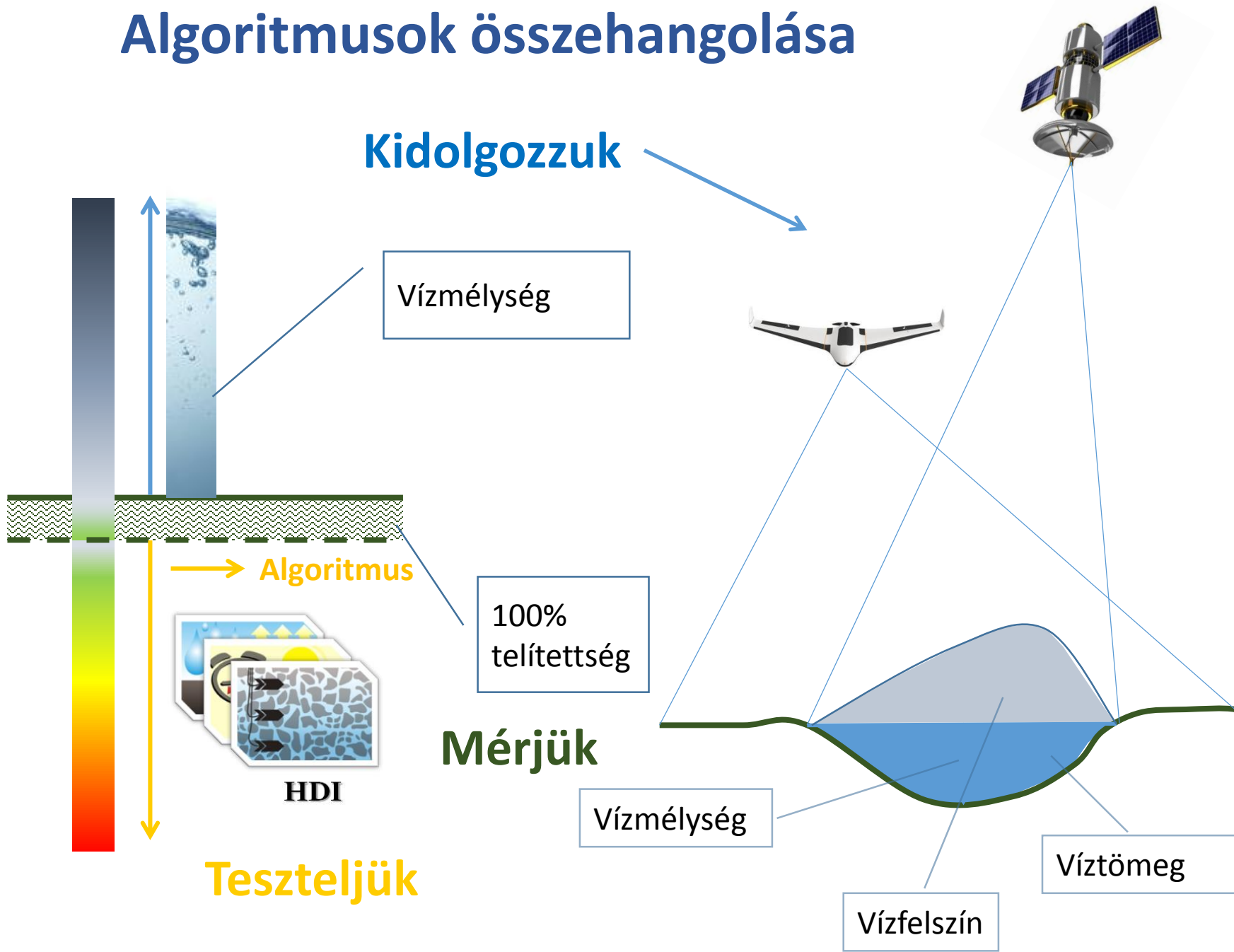

Síkvidéki vízkészletek - válaszok:

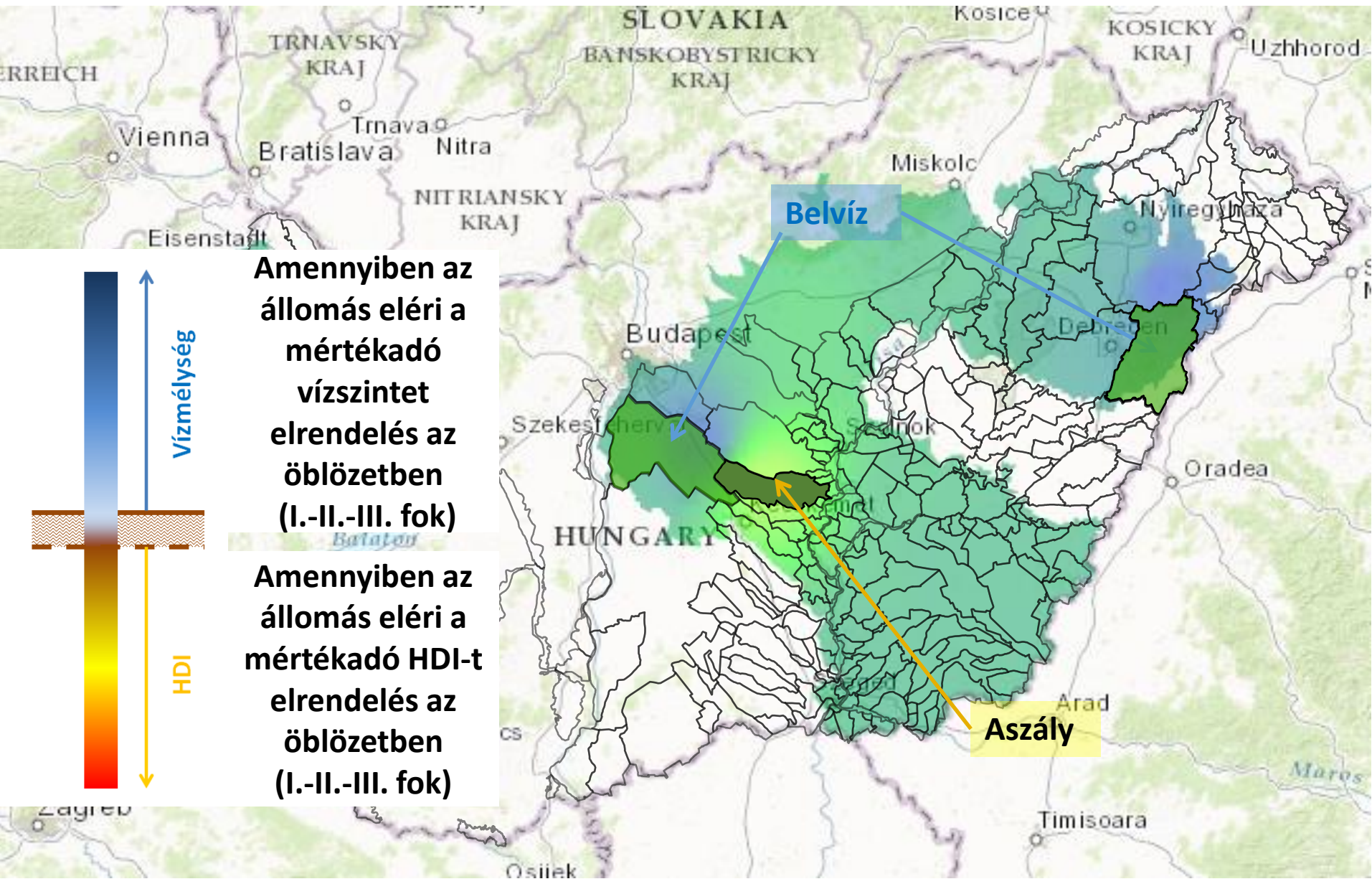
- A vízpótló képesség növelése
- Vízpótló rendszerek növelése
- Talajtározás kihasználása
- 2000 LE települések szennyvízhasznosítása (folyamatosan vízpótló hatású)

Algoritmusok összehangolása

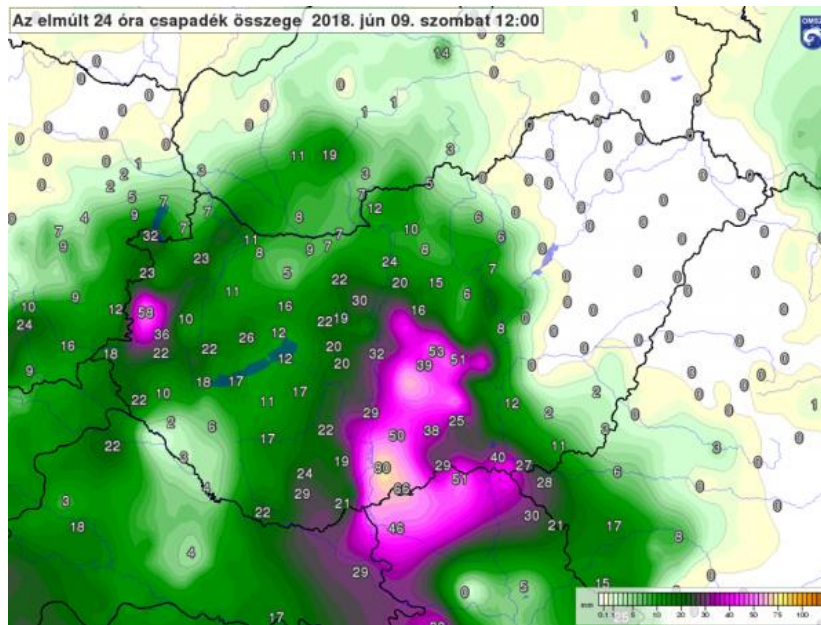
Egyesített vízháztartási térkép

Dombvidéki vízkészletek - problémák

- Intenzívebb jelenségek, új méretezés (Vadása tó)
- Az intenzív jelenségekkel a területről eltávozó vízhozam is nő
- Eróziós kérdések (hordalékfogó gátak)

Dombvidéki vízkészletek - válaszok:

- A dombvidéki tározók építése
- Többcélú tározók preferálása, de nem elnyomva a tározási funkciót

A vízkészlet-gazdálkodás helyreállítása

A vízkészletek forgalmának modellezése

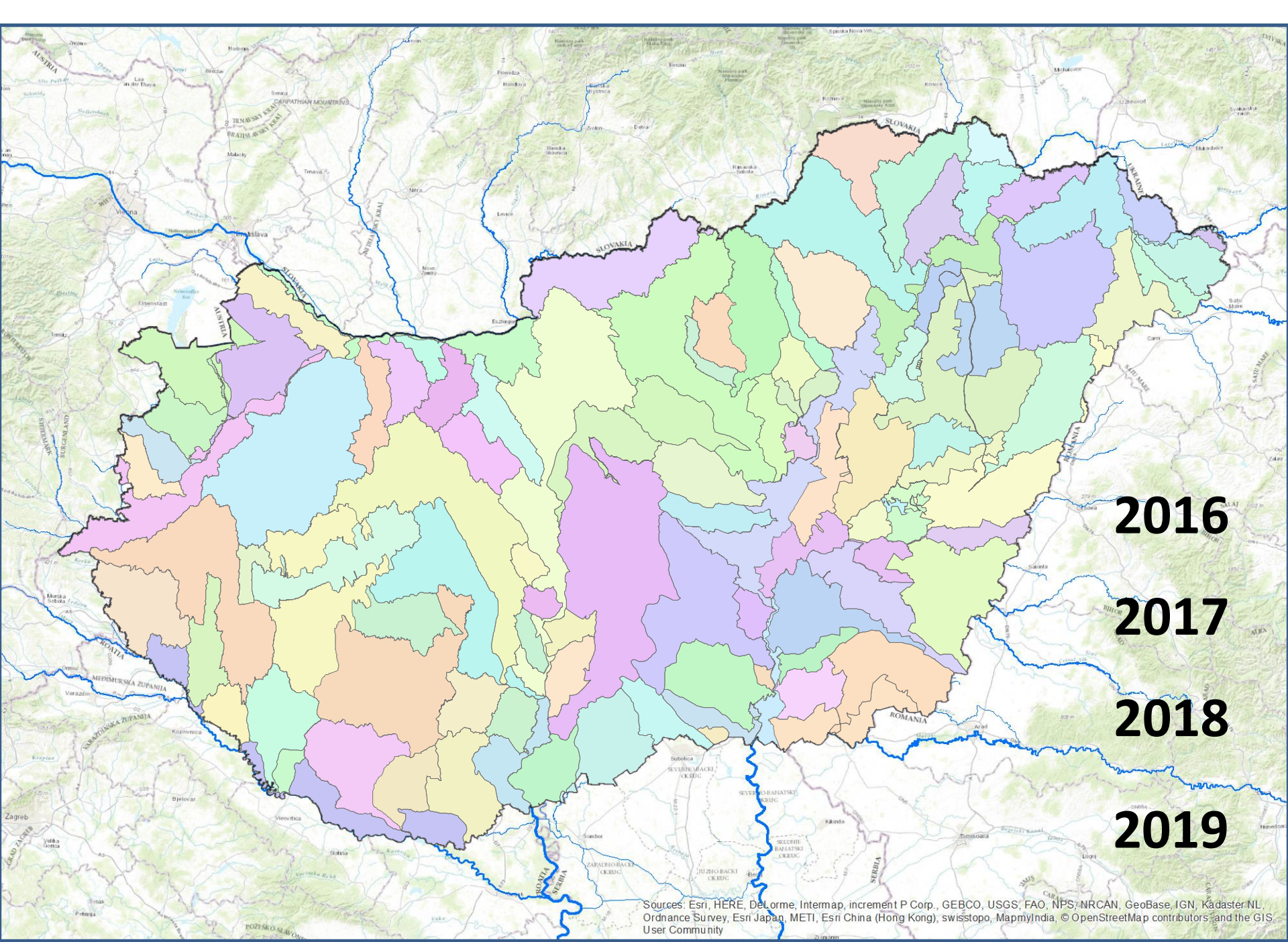
A terület és a működési mechanizmus feltárása és ismerete

Kutatható adatbázis létrehozása

Az előrejelzés alapjainak megteremtése, szélesítése

HOL?
MIKOR?
MENNYIT?
MILYET?

2016

2017

2018

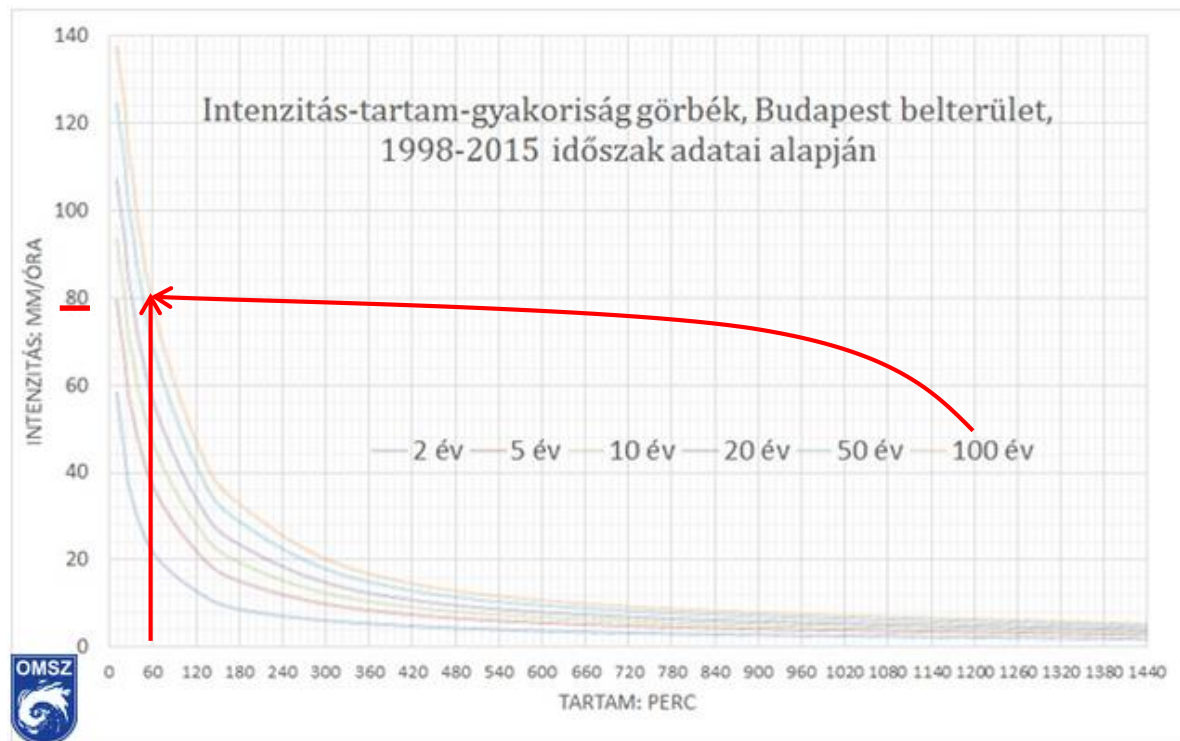
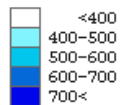
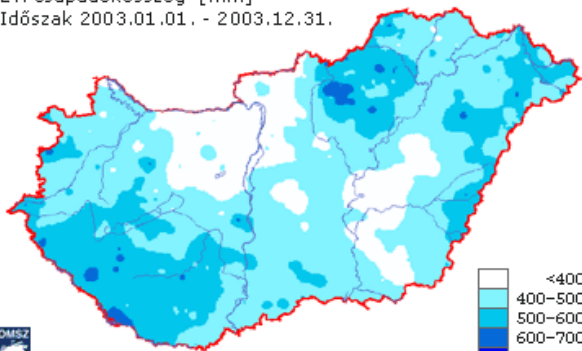
2019

Sources: Esri, HERE, DeLorme, Intermap, increment P Corp., GEBCO, USGS, FAO, NPS, NRCAN, GeoBase, IGN, Kadaster NL, Ordnance Survey, Esri Japan, METI, Esri China (Hong Kong), swisstopo, MapnyIndia, © OpenStreetMap contributors, and the GIS User Community

Települési csapadékvíz kezelése - problémák:

- Intenzívebb jelenségek, elavult méretezések
- Burkolt felületek
- Egyesített rendszerek problémái

Évi csapadékösszeg [mm]
Időszak 2003.01.01. - 2003.12.31.

Települési csapadékvíz kezelése - problémák:

- A tározási kötelezettség kiterjesztése (szivacshatás)
- többcélú tározók preferálása, de nem elnyomva a tározási funkciót (Maconka)
- Folyamat elindítása fokozatosan kivezetett állami támogatással

Állam

Vízár csökkenés

Adóbevétel

Szabályozó támogatás az állam és az egyén fele

Egyén

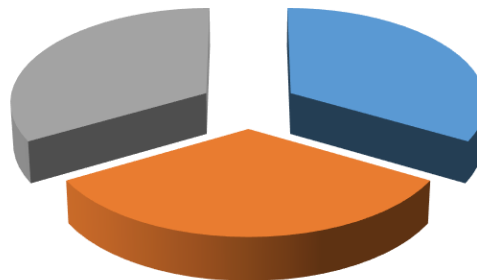
Víztakarékoság

Adókedvezmény

Tárgyi támogatás

Tározás előírása

Adó

■ Egyén

■ Önkormányzat

■ Állam

Önkormányzat

Állami támogatás

Adóbevétel

Vízár csökkenés

Fejlesztés, üzemelés

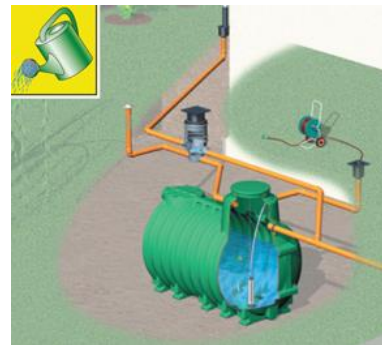
A műszaki feladatok: innováció, mérnöktovábbképzés, gyártmánybővítés

Tározóképesség növelése:

1. Tetővizek és burkolt felületi vizek visszatartása
2. Beszivárogtató kavicsdrének
3. Fűborítású árkok, rézsűk
4. Ideiglenes elöntésű területek
5. Állandó elöntésű területek
6. Áteresztő szilárd burkolatok
7. Lefolyási pálya megszakítása
8. Beszivárogtató cellák
9. Esőkertek
10. Házi tározók

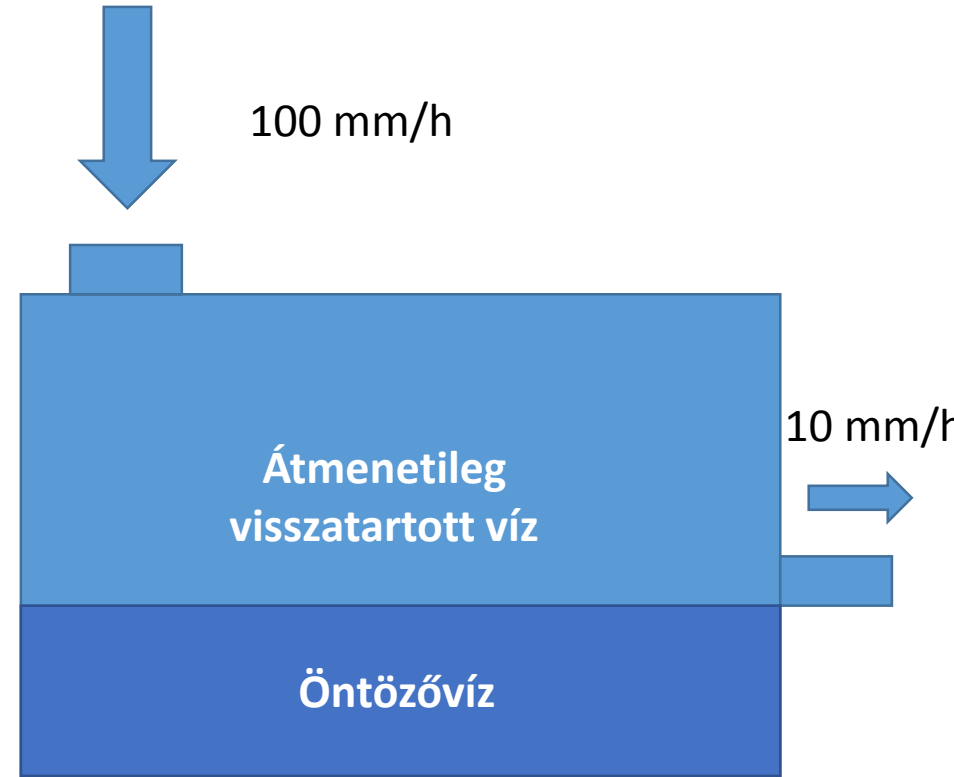
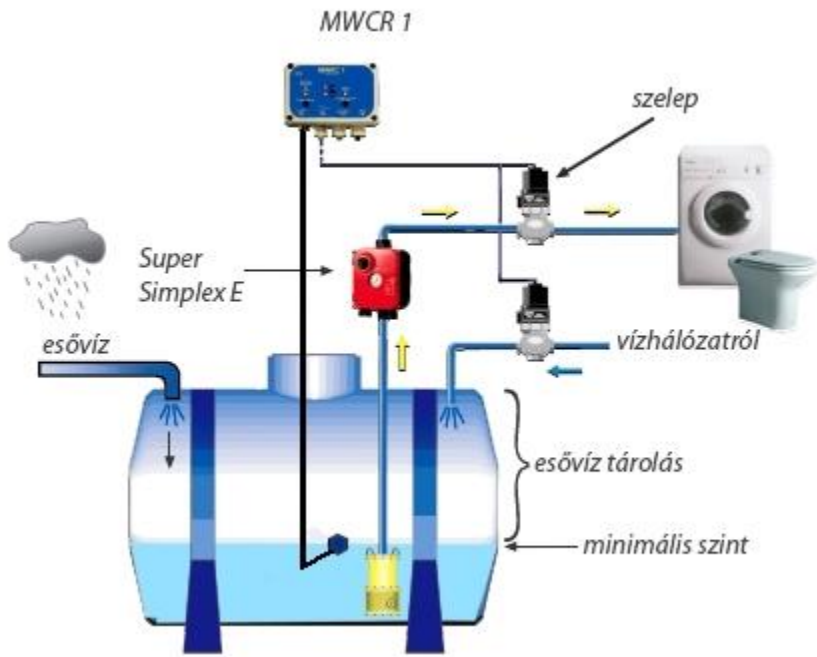
Csapadékvíz hasznosítás

1. Duális házi vízellátó rendszerek
2. Házi tárolók

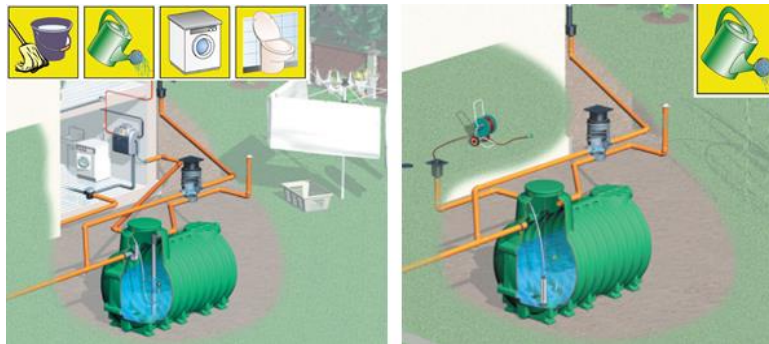

Víz visszatartás

A MI VÍZÜGYÜNK

Felszíni vízkészleteink mennyiségi változásainak forgatókönyvei

Köszönöm a figyelmet!

Előadó: Láng István

Dátum: 2018.09.27

Helyszín: NKE